

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету _____

 Віталій ТРЕТЬКО
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
 18 01 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Право ЄС з прав людини Назва дисципліни

Галузь знань 08 – Право
 Спеціальність 081 – Право
 Рівень вищої освіти – Перший бакалаврський
 Освітньо-професійна програма – Право
 Обсяг дисципліни – 4 кредита ЄКТС
 Мова навчання – українська
 Статус дисципліни: вибіркова
 Факультет – Міжнародних відносин і права
 Кафедра – Права

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Аудиторні заняття							Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Залік
			Разом		Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д			4	51	17			34	69			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Робоча програма складена канд.юрид.наук, доцент Світлана ЛУЧКОВСЬКА
Підпис(я) автора(ів) Ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри Права

Протокол від 18 .01.2024 №8. Зав. кафедри Микола ВАВРИНЧУК _____
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету Віталій ТРЕТЬКО _____
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2) Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Право ЄС з прав людини» є дисципліною підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» за освітньо-професійною програмою «Право». Дисципліна викладається для студентів денної форми навчання юридичної спеціальності. У межах цієї навчальної дисципліни передбачено вивчення засад правового регулювання відносин у Європейському Союзі (що покликано важливістю реалізації стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в ЄС), зокрема ознайомлення студентів з природою та особливостями основних інститутів права Європейського Союзу, історичними передумовами формування та розвитку правопорядку Європейського Союзу, його сучасним правовим становищем, набуття студентами навичок тлумачення та застосування джерел права Європейського Союзу. Навчальна дисципліна поєднує теоретичні основи, законодавче регулювання та практичні проблеми права ЄС. При викладанні дисципліни використовуються лекції із застосуванням методів проблемного навчання. Також передбачені практичні заняття, поєднані із розв'язанням ситуаційних вправ та дискусій. Важливим компонентом навчального процесу є самостійна робота студентів, яка полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до семінарських занять, тестування, контрольної роботи, а також виконанні індивідуальних завдань.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Компетентності: знання та розуміння предметної області та професійної діяльності; знання і розуміння основ права Європейського Союзу; здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення; здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права; здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

Мета дисципліни. Поглиблення теоретичної і практичної підготовки фахівця у сфері правового регулювання суспільних відносини щодо організаційно-правової системи функціонування, специфіки дії права ЄС, співвідношення права ЄС та внутрішньодержавного права держав-членів ЄС та третіх країн; вивчення та аналіз двосторонніх договорів між ЄС та Україною в контексті реалізації євроінтеграційного курсу, джерел та змісту права Європейського Союзу з прав людини.

Предмет дисципліни. Основи правового регулювання суспільних відносин в Європейському Союзі, зокрема у сфері прав людини.

Завдання дисципліни: Формування знання та розуміння предметної області та професійної діяльності, здатності усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, поваги до честі й гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи, знання і розуміння європейських стандартів прав людини, здатності застосовувати знання засад і змісту інститутів права ЄС, а також розуміння основ права Європейського Союзу з прав людини та особливостей реалізації й застосування норм матеріального і процесуального права ЄС.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати головні етапи в історії створення ЄС, сучасний стан і перспективи його розвитку; визначати структуру ЄС, основні функції інституцій ЄС; знати організацію судової системи ЄС, розподіл юрисдикції між судовими органами ЄС; володіти інформацією щодо змісту джерел права ЄС та їх властивостей, порядку застосування права ЄС у національних правопорядках його держав-членів; вільно орієнтуватися у системі та термінології інституційного права ЄС; договірно-правовій базі відносин України з ЄС; уміти правильно тлумачити норми права ЄС, насамперед установчих договорів ЄС; застосовувати отримані знання у сфері права Європейського Союзу для підвищення професійних навичок.

3) Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	семінарські заняття	СРС
Тема 1. Правовий статус ЄС	2	4	8
Тема 2. Інституційна структура ЄС	2	4	8
Тема 3. Загальна характеристика права ЄС	2	4	8
Тема 4. Вплив права ЄС на право держав-членів ЄС	2	4	8

Тема 5. Права людини в ЄС	2	4	8
Тема 6. Вільне пересування осіб у ЄС	2	4	8
Тема 7. Громадянство ЄС	2	4	8
Тема 8. Вільний рух товарів та капіталу в ЄС	2	4	8
Тема 9. Угода про асоціацію між Україною та ЄС	1	2	5
Разом за семестр	17	34	69

4) Програма навчальної дисципліни

4.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Правовий статус ЄС . Історія створення європейських співтовариств. Історія створення Європейського Союзу. Історія розробки Конституційного Договору Європейського Союзу. Підписання Лісабонського Договору. Набрання чинності Лісабонським Договором. Структура та зміст Лісабонського Договору. Літ.: [1, с. 286–319; 2, с. 8–25].	2
2	Інституційна структура ЄС . Європейський Парламент. Європейська Рада. Рада ЄС. Європейська Комісія. Судова система Європейського Союзу. Суд Правосуддя Європейського Союзу. Загальний Суд Європейського Союзу. Спеціалізовані суди Європейського Союзу. Європейський Центральний Банк. Рахункова Палата. Літ.: [2, с. 26–37; 12, с. 29–42].	2
3	Загальна характеристика права ЄС . Поняття права Європейського Союзу. Джерела права Європейського Союзу. Принципи права Європейського Союзу. Система права Європейського Союзу. Літ.: [2, с. 38–48; 12, с. 29–42].	2
4	Вплив права ЄС на право держав-членів ЄС . Доктрина верховенства права Європейського Союзу. Доктрина прямої дії права Європейського Союзу. Відповідальність держав-членів перед індивідами за порушення права Європейського Союзу. Відповідальність Європейського Союзу. Судовий перегляд актів інститутів Європейського Союзу. Літ.: [1, с. 286–319; 2, с. 49–61; 12, с. 29–42].	2
5	Права людини в ЄС . Правовий статус людини і громадянина в установчих договорах Європейського Союзу. Хартія основних прав ЄС. Співробітництво Ради Європи і Європейського Союзу у сфері захисту прав людини. Приєднання ЄС до Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Літ.: [2, с. 62–71; 8; 9; 10].	2
6	Вільне пересування осіб у ЄС . Принципи вільного пересування осіб в Європейському Союзі. Вільне пересування працівників в Європейському Союзі. Свобода ділового заснування в Європейському Союзі. Свобода надання та отримання послуг в Європейському Союзі. Літ.: [2, с. 87–119; 8; 9; 10].	2
7	Громадянство ЄС . Засади громадянства Європейського Союзу. Співвідношення прав громадян Європейського Союзу та громадян інших країн. Правове становище фізичних та юридичних осіб інших країн в ЄС згідно з положеннями двосторонніх угод між іншими державами та ЄС. Правове становище громадян інших країн, що є членами сім'ї громадянина ЄС. Правове становище громадян інших країн, що є працівниками компаній, зареєстрованих в ЄС. Доступ українських фізичних та юридичних осіб до свобод Внутрішнього ринку ЄС згідно з Угодою про асоціацію між Україною і ЄС. Літ.: [2, с. 319–330; 8; 9; 10].	2
8	Вільний рух товарів та капіталу в ЄС . Внутрішній ринок Європейського Союзу. Фіскальні заходи Європейського Союзу. Нефіскальні заходи Європейського Союзу. Обмеження експорту. Обмеження імпорту. Поняття капіталу та руху капіталу.	2

	Принцип свободи руху капіталу. Винятки (дозволені обмеження) з принципу свободи руху. Особливості регулювання надання фінансових послуг. Літ.: [2, с. 72–86, 120–137; 11, с.189–196].	
9	Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Угоди, що регулюють економічне та політичне співробітництво між Європейським Союзом та іншими країнами. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Розвиток відносин між Україною та ЄС. Правові засади та цілі Угоди про асоціацію. Зона вільної торгівлі між ЄС та Україною. Імплементация та ефективне застосування Угоди про асоціацію у правовій системі України. Літ.: [2, с. 156-332; 3; 4; 5; 6].	1
Разом:		17

4.2. Зміст семінарських занять

№ п/п	Тема (зміст семінарського) заняття	Кількість годин
1-2	Правовий статус ЄС . Історія створення європейських співтовариств. Історія створення Європейського Союзу. Історія розробки Конституційного Договору Європейського Союзу. Підписання Лісабонського Договору. Набрання чинності Лісабонським Договором. Структура та зміст Лісабонського Договору. Літ.: [1, с. 286–319; 2, с. 8–25].	4
3-4	Інституційна структура ЄС . Європейський Парламент. Європейська Рада. Рада ЄС. Європейська Комісія. Судова система Європейського Союзу. Суд Правосуддя Європейського Союзу. Загальний Суд Європейського Союзу. Спеціалізовані суди Європейського Союзу. Європейський Центральний Банк. Рахункова Палата. Літ.: [2, с. 26–37; 12, с. 29–42].	4
5-6	Загальна характеристика права ЄС. Поняття права Європейського Союзу. Джерела права Європейського Союзу. Принципи права Європейського Союзу. Система права Європейського Союзу. Літ.: [2, с. 38–48; 12, с. 29–42].	4
7-8	Вплив права ЄС на право держав-членів ЄС. Доктрина верховенства права Європейського Союзу. Доктрина прямої дії права Європейського Союзу. Відповідальність держав-членів перед індивідами за порушення права Європейського Союзу. Відповідальність Європейського Союзу. Судовий перегляд актів інститутів Європейського Союзу. Літ.: [1, с. 286–319; 2, с. 49–61; 12, с. 29–42].	4
9-10	Права людини в ЄС. Правовий статус людини і громадянина в установчих договорах Європейського Союзу. Хартія основних прав ЄС. Співробітництво Ради Європи і Європейського Союзу у сфері захисту прав людини. Приєднання ЄС до Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Літ.: [2, с. 62–71; 8; 9; 10].	4
11-12	Вільне пересування осіб у ЄС. Принципи вільного пересування осіб в Європейському Союзі. Вільне пересування працівників в Європейському Союзі. Свобода ділового заснування в Європейському Союзі. Свобода надання та отримання послуг в Європейському Союзі. Літ.: [2, с. 87–119; 8; 9; 10].	4
13-14	Громадянство ЄС. Засади громадянства Європейського Союзу. Співвідношення прав громадян Європейського Союзу та громадян інших країн. Правове становище фізичних та юридичних осіб інших країн в ЄС згідно з положеннями двосторонніх угод між іншими державами та ЄС. Правове становище громадян інших країн, що є членами сім'ї громадянина ЄС. Правове становище громадян інших країн, що є працівниками компаній, зареєстрованих в ЄС. Доступ українських фізичних та юридичних осіб до свобод Внутрішнього ринку ЄС згідно з Угодою про асоціацію між Україною і ЄС. Літ.: [2, с. 319–330; 8; 9; 10].	4

15-16	Вільний рух товарів та капіталу в ЄС. Внутрішній ринок Європейського Союзу. Фіскальні заходи Європейського Союзу. Нефіскальні заходи Європейського Союзу. Обмеження експорту. Обмеження імпорту. Поняття капіталу та руху капіталу. Принцип свободи руху капіталу. Винятки (дозволені обмеження) з принципу свободи руху. Особливості регулювання надання фінансових послуг. Літ.: [2, с. 72–86, 120–137; 11, с.189–196].	4
17	Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Угоди, що регулюють економічне та політичне співробітництво між Європейським Союзом та іншими країнами. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Розвиток відносин між Україною та ЄС. Правові засади та цілі Угоди про асоціацію. Зона вільної торгівлі між ЄС та Україною. Імплементация та ефективне застосування Угоди про асоціацію у правовій системі України. Літ.: [2, с. 156-332; 3; 4; 5; 6].	2
Разом:		34

4.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до семінарських занять, тестування з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань. На самостійне опрацювання студентів виносяться нормативно-правові документи, які регулюють окремі відносини у ЄС, з яких вони пишуть індивідуальні роботи у вигляді індивідуального завдання і захищають їх на семінарських заняттях. Керівництво самостійною роботою здійснює викладач згідно з розкладом консультацій. Протягом семестру студент готує 1 індивідуальну роботу.

Зміст самостійної роботи студентів

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кіл-сть годин
1-2	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи з Т1, підготовка до семінарських занять 1-2, вибір теми індивідуального завдання	8
3-4	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи з Т2, підготовка до семінарських занять 3-4, виконання індивідуального завдання	8
5-6	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи з Т3, підготовка до семінарських занять 5-6, підготовка до тестового контролю та Т1-4	8
7-8	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи з Т4, підготовка до семінарських занять 7-8, виконання індивідуального завдання	8
9-10	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи з Т5, підготовка до семінарських занять 9-10, виконання індивідуального завдання	8
11-12	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи з Т6, підготовка до семінарських занять 11-12, підготовка до захисту індивідуального завдання	8
13-14	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи з Т7, підготовка до семінарських занять 13-14, підготовка до контрольної роботи за Т5-7	8
15-16	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи з Т8, підготовка до семінарських занять 15-16	8
17	Опрацювання лекційного матеріалу та завдання для самостійної роботи з Т9, підготовка до семінарського заняття 17	5
Разом:		69

4.4 Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи студентів

Важливим принципом самостійної роботи є індивідуальна робота кожного студента. Її призначенням є: поглиблення теоретичних знань, отриманих на лекціях; заохочення студентів до аналізу нормативно-правових джерел, активної творчої роботи із опрацюванням рекомендованої літератури; забезпечення майбутніх фахівців усіх напрямів підготовки знаннями основних правових положень, що

стосуються їх професійної діяльності; формування у студентів вміння орієнтуватися в нормативних джерелах; вироблення у майбутніх спеціалістів практичних навичок застосування норм права.

Індивідуальні завдання передбачаються у формі такого індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) як письмовий аналіз окремих положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, зокрема і в частині виконання проаналізованих положень Угоди.

Форма і тема ІНДЗ обирається студентом добровільно і закріплюється за студентом викладачем.

Орієнтовні теми:

1. Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої та безпекової політики.
2. Юстиція, свобода та безпека.
3. Національний режим та доступ товарів на ринки.
4. Засоби захисту торгівлі.
5. Технічні бар'єри у торгівлі.
6. Санітарні та фітосанітарні заходи.
7. Митні питання та сприяння торгівлі.
8. Заснування підприємницької діяльності.
9. Транскордонне надання послуг.
10. Тимчасова присутність фізичних осіб для цілей економічної діяльності.
11. Комп'ютерні послуги, поштові та кур'єрські послуги, телекомунікаційні послуги.
12. Фінансові послуги.
13. Транспортні послуги.
14. Поточні платежі та рух капіталу.
15. Державні закупівлі.
16. Інтелектуальна власність: загальні положення.
17. Стандарти, що стосуються прав інтелектуальної власності.
18. Авторське право та суміжні: права загальні положення.
19. Географічні зазначення.
20. Промислові зразки.
21. Патенти.
22. Топографії напівпровідникових продуктів.
23. Цивільні заходи, процедури та засоби захисту прав інтелектуальної власності.
24. Відповідальність постачальників посередницьких послуг.
25. Антиконтурентні дії та злиття.
26. Питання, пов'язані з торгівлею енергоносіями.
27. Торгівля та сталий розвиток.
28. Вирішення спорів.
29. Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику.
30. Управління державними фінансами: бюджетна політика, внутрішній контроль і зовнішній аудит.
31. Оподаткування.
32. Статистика.
33. Навколишнє середовище.
34. Космос.
35. Співробітництво у сфері науки та технологій.
36. Політика у сфері промисловості та підприємництва. Співробітництво у видобувній та металургійній галузі.
37. Фінансові послуги.
38. Законодавство про заснування та діяльність компаній, корпоративне управління, бухгалтерський облік та аудит.
39. Інформаційне суспільство.
40. Політика з питань аудіовізуальної галузі. Туризм.
41. Сільське господарство та розвиток сільських територій.
42. Політика у галузі рибальства та морська політика.
43. Захист прав споживачів.
44. Співробітництво у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей
45. Освіта, навчання та молодь.
46. Громадське здоров'я.

47. Культура.
48. Транспорт.
49. Співробітництво у сфері спорту та фізичної культури.
50. Співробітництво з питань громадянського суспільства.
51. Транскордонне та регіональне співробітництво.
52. Участь у програмах та агентствах Європейського Союзу.
53. Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством.

Перелік завдань для контрольної роботи

Контрольна робота складається з відповіді на три теоретичних питання, кожна з яких оцінюється трьома балами. Відповідь на кожне питання роботи оцінюється за чотирибальною системою. Остаточна оцінка – середній бал за оцінювання усіх трьох питань роботи (оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою).

Оцінку „відмінно” отримує студент за вичерпну відповідь на поставлені питання контрольної роботи.

Оцінку „добре” отримує студент за повну відповідь на питання роботи, проте у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки), нечіткі формулювання тощо.

Оцінки "задовільно" отримує студент, який дав неповну відповідь, що може полягати у невмінні виділяти головне і другорядне, помилках у визначенні понять, перекручування їх змісту, хаотичному викладенні матеріалу тощо.

За незнання і нерозуміння навчального матеріалу або відмову від відповіді студент не отримує балу за контрольну роботу.

На контрольну роботу відводиться 45 хвилин. Результати оголошуються на наступному занятті.

Перелік питань:

1. Історія створення європейських співтовариств.
2. Історія створення Європейського Союзу.
3. Історія розробки Конституційного Договору Європейського Союзу.
4. Підписання Лісабонського Договору.
5. Набрання чинності Лісабонським Договором.
6. Структура та зміст Лісабонського Договору.
7. Європейський Парламент.
8. Європейська Рада.
9. Рада ЄС.
10. Європейська Комісія.
11. Судова система Європейського Союзу.
12. Суд Правосуддя Європейського Союзу.
13. Загальний Суд Європейського Союзу.
14. Спеціалізовані суди Європейського Союзу.
15. Європейський Центральний Банк.
16. Рахункова Палата.
17. Поняття права Європейського Союзу.
18. Джерела права Європейського Союзу.
19. Принципи права Європейського Союзу.
20. Система права Європейського Союзу.
21. Доктрина верховенства права Європейського Союзу.
22. Доктрина прямої дії права Європейського Союзу.
23. Відповідальність держав-членів перед індивідами за порушення права Європейського Союзу.
24. Відповідальність Європейського Союзу.
25. Судовий перегляд актів інститутів Європейського Союзу.

5) Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); семінарські заняття (з

використанням кейс-методів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання) і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок вирішення юридичних питань.

6) Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та семінарських занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування теоретичного матеріалу;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з теми;
- презентація індивідуальних завдань;
- виконання контрольної роботи;
- виконання домашніх завдань тощо.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю.

7) Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною **чотирибальною** шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих студентом **позитивно**, з урахуванням коефіцієнта вагомості і розраховується в автоматизованому режимі за відповідною програмою. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт.

Оцінка, яка виставляється за семінарське заняття, складається з таких елементів: знання студентом відповідного теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті конструктивні рішення; своєчасне виконання та презентація індивідуальної роботи.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з

	виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати теоретичні знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота	Семестровий контроль, залік
Семінарські заняття	Контрольна робота	Тестовий контроль	Індивідуальне завдання	За рейтингом
УО (мінімальна кількість оцінок усього опитування – 5)	КР	ТК	ІЗ	
ВК: 0,6	0,1	0,1	0,2	

Умовні позначення: ТК – тестовий контроль; УО- усне опитування, КР- контрольна робота; ВК – ваговий коефіцієнт; ІЗ - Індивідуальне завдання.

Оцінювання тестових завдань

Тестове завдання для кожного студента складається з десяти тестів, кожен з яких оцінюється чотирма балами. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 40. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестове завдання	1 – 10	11-20	21-30	31-40
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Якщо відповідь на тестове завдання має 2-3 правильних значення, а студент вказав частину з них, то сума балів у цьому випадку буде пропорційна кількості правильних відповідей. Наприклад, у тесті є три правильних відповіді, а студент вказав лише дві з них, тоді він отримує за тестове завдання два бали з трьох. На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей повинні бути заповнені цифрами, що відповідають вірним, на погляд студента, відповідям. Через 15 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

8) Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Історія створення європейських співтовариств.
2. Історія створення Європейського Союзу.
3. Історія розробки Конституційного Договору Європейського Союзу.
4. Підписання Лісабонського Договору.
5. Набрання чинності Лісабонським Договором.
6. Структура та зміст Лісабонського Договору.
7. Європейський Парламент.
8. Європейська Рада.
9. Рада ЄС.
10. Європейська Комісія.
11. Судова система Європейського Союзу.
12. Суд Правосуддя Європейського Союзу.
13. Загальний Суд Європейського Союзу.
14. Спеціалізовані суди Європейського Союзу.
15. Європейський Центральний Банк.
16. Рахункова Палата.
17. Поняття права Європейського Союзу.
18. Джерела права Європейського Союзу.
19. Принципи права Європейського Союзу.
20. Система права Європейського Союзу.
21. Доктрина верховенства права Європейського Союзу.
22. Доктрина прямої дії права Європейського Союзу.
23. Відповідальність держав-членів перед індивідами за порушення права Європейського Союзу.
24. Відповідальність Європейського Союзу.
25. Судовий перегляд актів інститутів Європейського Союзу.
26. Правовий статус людини і громадянина в установчих договорах Європейського Союзу.
27. Хартія основних прав ЄС.
28. Співробітництво Ради Європи і Європейського Союзу у сфері захисту прав людини.
29. Приєднання ЄС до Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Європейський суд з прав людини.
30. Принципи вільного пересування осіб в Європейському Союзі.

31. Засади громадянства Європейського Союзу.
32. Співвідношення прав громадян Європейського Союзу та громадян інших країн.
33. Правове становище фізичних та юридичних осіб інших країн в ЄС згідно з положеннями двосторонніх угод між іншими державами та ЄС.
34. Правове становище громадян інших країн, що є членами сім'ї громадянина ЄС.
35. Правове становище громадян інших країн, що є працівниками компаній, зареєстрованих в ЄС.
36. Доступ українських фізичних та юридичних осіб до свобод Внутрішнього ринку ЄС згідно з Угодою про асоціацію між Україною і ЄС.
37. Внутрішній ринок Європейського Союзу.
38. Фіскальні заходи Європейського Союзу.
39. Нефіскальні заходи Європейського Союзу.
40. Обмеження експорту. Обмеження імпорту.
41. Поняття капіталу та руху капіталу.
42. Принцип свободи руху капіталу.
43. Винятки (дозволені обмеження) з принципу свободи руху капіталу.
44. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.
45. Правові засади та цілі Угоди про асоціацію.
46. Імплементация та ефективне застосування Угоди про асоціацію у правовій системі України.

9) Навчально-методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Право ЄС з прав людини» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Усі матеріали розміщені в модульному середовищі Хмельницького національного університету. Підготовлено та видано: Лучковська С.І. Право Європейського Союзу: методичні вказівки до семінарських занять для студентів спеціальності 081 «Право». Хмельницький: ХНУ, 2020. 20с.

10) Рекомендована література

Основна

1. Муравйов В. І. Проблеми гармонізації законодавства держав-членів та третіх країн в контексті європейської інтеграції. Український щорічник міжнародного права. Київ: ВД «Промінь». 2010. С. 286–319.
2. Петров Р. А. Право Європейського Союзу: навч. посіб. Київ: Істина, 2017. 384 с.
3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами – членами, з іншої сторони. Ратифікована Верховною Радою України Законом №1678-VII від 16.09.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text.

Додаткова

4. Конституція України: прийнята 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
5. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>.
6. Про Концепцію Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 21.11.2002 № 228-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-15#Text>.
7. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>.
8. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 08.07.2011 №3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>.
9. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>.
10. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від

- 22.09.2011 №3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>.
11. Тимченко Л., Кононенко В. Вплив Суду ЄС на розвиток права Європейського Союзу. Європейське право: науково-практичний фаховий журнал (додаток до юридичного журналу «Право України»). 2012. № 1. С. 189–196.
 12. Яковюк І. Адаптація і гармонізація законодавства в умовах інтеграції: проблема співвідношення. Вісник Академії правових наук України. 2012. № 4. С. 29–42.

11) Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання ХНУ. URL : <https://msn.khmnu.edu.ua/>
2. Електронна бібліотека ХНУ. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php
3. Репозитарій ХНУ. URL : <https://elar.khmnu.edu.ua/home>